

Høringsnotat

Forslag til forskrift om tilskudd til arbeidsrettet kompetanseheving for pelsdyroppdrettere

1. Bakgrunn og hovedtrekk

Forslaget til forskrift følger opp Stortingets vedtak til lov 21. juni 2019 nr. 63 om forbud mot hold av pelsdyr, jf. Prop. 99 L (2018-2019) og Innst. 348 L (2018-2019) hvor det er lagt til grunn at det skal etableres en egen omstillingsordning på til sammen 100 millioner kroner som skal forvaltes av Innovasjon Norge. Landbruks- og matdepartementet foreslår at en mindre del av disse midlene trekkes fra omstillingsmidlene som forvaltes av Innovasjon Norge, og benyttes til en ordning for tilskudd til arbeidsrettet kompetanseheving for pelsdyroppdrettere og på nærmere vilkår noen andre mottakere. Formålet er å legge til rette for annet inntektsgivende arbeid for pelsdyroppdrettere når arbeidet på pelsdyrgården faller bort etter avvikling av hold av pelsdyr. Dette vil utfylle ordningen for omstillingsmidler som forvaltes av Innovasjon Norge, og som gjelder etablering av ny virksomhet og investering i ny eller eksisterende virksomhet.

Det er lagt opp til at 5 millioner kroner settes av til ordningen for tilskudd til kompetanseheving, og at Landbruksdirektoratet forvalter midlene i første instans.

2. Departementets forslag til forskrift

2.1 Formål

Formålet er at tilskuddet skal bidra til at pelsdyroppdrettere eller andre mottakere kan gjennomføre nødvendig arbeidsrettet kompetanseheving for å kunne få annet inntektsgivende arbeid etter avvikling av hold av pelsdyr.

At kompetansehevingen skal være nødvendig, innebærer at ordningen ikke er innrettet for tilfeller der pelsdyroppdretteren / søkeren allerede har et tilfredsstillende inntektsgivende arbeid eller en kompetanse som legger til rette for å få slikt arbeid. I disse tilfellene er ikke behov for kompetanseheving like sterkt.

2.2 Hvem kan motta tilskudd til kompetanseheving for pelsdyroppdrettere?

Utgangspunktet er at omstillingsmidlene skal gå til pelsdyrprodusenter som må avvikle som følge av lov om forbud mot hold av pelsdyr. Mottakerne er derfor i første rekke de samme som vil være berettiget til kompensasjon etter forskrift om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr mv. Dette innebærer i utgangspunktet at mottakerne er pelsdyroppdrettere som holdt pelsdyr 15. januar 2018, eller for øvrig er berettiget til kompensasjon i henhold til kompensasjonsforskriften § 3 første ledd. Det skal ikke være et vilkår for å kunne søke eller motta tilskudd til kompetanseheving at pelsdyrproduksjonen er avsluttet.

Det er foreslått at dersom pelsdyroppdretteren samtykker, kan også annen person med særlig tilknytning til pelsdyrforetaket motta kompetansemidler istedenfor pelsdyroppdretteren. Særlig tilknytning kan foreligge for ektefelle som bor på pelsdyrgården og har arbeidet på denne over tid uten å ha hatt annet inntektsgivende arbeid av betydelig omfang. Personer som har overtatt landbrukseiendom hvor den tidligere eieren drev pelsdyrproduksjon 15. januar 2018, kan også motta kompetansemidler istedenfor pelsdyroppdretteren. I det sistnevnte tilfellet er det ikke foreslått et krav om samtykke fra pelsdyroppdretteren, men i begge tilfeller følger det av forslaget at pelsdyroppdretteren selv mister muligheten til å motta kompetansemidler.

2.3 Hva kan tilskuddet brukes til? Utmåling og tildeling.

Det er foreslått at det kan gis tilskudd til gjennomføring av nødvendig arbeidsrettet kompetanseheving som gir utsikt til at mottakeren kan få annet inntektsgivende arbeid etter avvikling av hold av pelsdyr. Dette betyr at tilskuddet gis til kompetanseheving som er egnet til å gi grunnlag for inntektsgivende arbeid for mottakeren. Videre må kompetansehevingen vurderes som nødvendig ut fra søkerens situasjon. Dette vil være en skjønnsmessig vurdering, men utgangspunktet er at ordningen skal ivareta et reelt behov for kompetanseheving. Dersom søkeren allerede har et tilfredsstillende inntektsgivende arbeid eller en kompetanse som legger til rette for å få slikt arbeid, vil vilkåret ikke være oppfylt.

Det er lagt opp til at tilskudd utmåles på grunnlag av et kostnadsoverslag for gjennomføring av tiltaket, og at tilskudd kan gis med inntil 100.000 kroner per mottaker.

Det er foreslått en bestemmelse om at det kan fastsettes vilkår for å motta tilskudd, herunder settes en frist for når kompetansetiltaket skal være gjennomført. Videre er det foreslått at tilskuddet kan utbetales som delutbetalinger, og at utbetaling helt eller delvis kan gjøres avhengig av at vilkår knyttet til gjennomføringen av kompetansetiltaket er oppfylt. Dette innebærer at det kan kreves dokumentasjon for gjennomføring av tiltaket eller for at eksamen eller liknende er bestått.

2.4 Forvaltning av ordningen

Det er lagt opp til at ordningen forvaltes av Landbruksdirektoratet, som utlyser midlene og fatter vedtak i første instans. Landbruksdirektoratet vil kunne dispensere fra forskriften i særlige tilfeller. Klager behandles av Landbruks- og matdepartementet i tråd med forvaltningslovens regler.

Søkere må benytte søknadsskjema som utarbeides av Landbruksdirektoratet. Dette sikrer at søknaden inneholder de nødvendige opplysninger og vedlegg for en forsvarlig behandling. Det er foreslått at siste frist for søknad om kompetansemidler er 1. februar 2025, slik at ordningen vil opphøre når alle søknader er ferdig behandlet.

2.5 Om opplysningsplikt, kontroll og krav om tilbakebetaling

I utkastet til forskrift §§ 8 og 9 foreslås det bestemmelser om kontroll av tilskuddsutbetalinger og tilbakebetaling. Reglene samsvarer i hovedsak med andre tilskuddsordninger som reguleres i forskrift på landbruks- og matområdet.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementets utkast til forskrift innebærer at 5 millioner kroner av omstillingsmidlene som skal forvaltes av Innovasjon Norge flyttes til en egen ordning for kompetanseheving som forvaltes av Landbruksdirektoratet i første instans. Landbruks- og matdepartementet vil dermed være klageinstans. Det må påregnes at forvaltning av ordningen vil kreve en del saksbehandling først og fremst hos Landbruksdirektoratet. Kostnadene forbundet med forvaltning av ordningen vil bli dekket innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer.

Utkast til forskrift om tilskudd til kompetanseheving for pelsdyroppdrettere

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet XXXXX med hjemmel i lov 21. juni 2019 nr. 63 om forbud mot hold av pelsdyr § 3.

§ 1 Formål

Tilskuddsordningen skal bidra til at mottakeren kan gjennomføre nødvendig arbeidsrettet kompetanseheving for å kunne få annet inntektsgivende arbeid etter avvikling av hold av pelsdyr.

§ 2 Tilskuddsmottaker

Tilskudd kan gis til pelsdyroppdrettere som holdt pelsdyr for pelsdyrproduksjon 15. januar 2018, eller som for øvrig er berettiget til kompensasjon i henhold til forskrift 27. november 2019 nr. 1587 om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr § 3 første ledd andre punktum.

Det er ikke nødvendig at pelsdyrproduksjonen er avsluttet for å kunne søke eller motta tilskudd til kompetanseheving etter denne forskriften.

Dersom pelsdyroppdretteren samtykker, kan også annen person med særlig tilknytning til pelsdyrforetaket motta kompetansemidler istedenfor pelsdyroppdretteren. Personer som har overtatt landbrukseiendom hvor den tidligere eieren drev pelsdyrproduksjon 15. januar 2018, kan også motta kompetansemidler istedenfor pelsdyroppdretteren.

§ 3 Tilskudd til kompetanseheving

Det kan gis tilskudd til gjennomføring av nødvendig arbeidsrettet kompetanseheving som gir utsikt til at mottakeren kan få annet inntektsgivende arbeid etter avvikling av hold av pelsdyr. I vurderingen legges det vekt på i hvilken grad den aktuelle kompetansehevingen vil styrke muligheten for å få varig inntektsgivende arbeid, om søker har søkt eller mottar andre former for offentlig støtte til arbeidsrettet kompetanseheving og på søkers mulighet for inntektsgivende arbeid uten slik kompetanseheving.

§ 4 Krav til søknad om tilskudd. Frist

Søknad skal fremsettes på søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. Fristen for å søke om tilskudd etter forskriften er 1. februar 2025.

§ 5 Tilskuddsutmåling og tildeling

Tilskudd innvilges på grunnlag av kostnadsoverslag for gjennomføring av tiltaket. Det kan gis tilskudd med inntil 100.000 kroner per mottaker.

Det kan fastsettes vilkår for å motta tilskudd, herunder settes en frist for når kompetansetiltaket skal være gjennomført. Tilskuddet kan utbetales som delutbetalinger, og utbetaling kan helt eller delvis gjøres avhengig av at vilkår knyttet til gjennomføringen av kompetansetiltaket er oppfylt.

§ 6 Vedtak og dispensasjon

Vedtak om tilskudd fattes av Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskriften.

§ 7 Klage

Vedtak truffet av Landbruksdirektoratet kan påklages til Landbruks- og matdepartementet etter bestemmelsene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kap. VI.

§ 8 Kontroll og opplysningsplikt

Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet kan føre kontroll med at vilkår for utbetaling av tilskudd er oppfylt.

Søker av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som Landbruksdirektoratet eller Landbruks- og matdepartementet finner nødvendig for å fatte vedtak i saken.

§ 9 Krav om tilbakebetaling

Dersom tilskuddsmottaker som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften, vedtaket eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan utbetalingene av tilskudd reduseres, stanses, eller kreves helt eller delvis tilbake.

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet mottaker burde ha skjont at vilkårene for å få tilskuddet ikke var oppfylt, tidligst fra utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 10 Utlysning

Midlene vil bli utlyst på Landbruksdirektoratets hjemmeside.

§ 11 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.